A°. 1827. N°. 93.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 7 Augustus.

PETERSBURG, den 24. Julij.

De jongste berigten van het leger van Georgie zijn de volgende:

» De generaal-majoor *Pancratieff*, bevelhebber van het korps troepen in den Karabagh, onderrigt dat de gewezen Vorst van den Karabagh, *Mekhti-Kouli-Khan*, verlangde zich onder bescherming van Z. M. den Keizer te stellen, begaf zich den 27. Mei naar de bergengte van Araklin, met twee bataljons infanterie, twee stukken ligt geschut en vier compagnien kozakken. De aankomst onzer troepen maakte veel indruk op de Nomaden, die *Mekhti-Kouli-Khan* medegebragt had, en was be- [illegible] der familie van den Khan, welke op een vrij grooten afstand op den regter van de Kras zich bevond. Den 11. Junij kwam *Mekhti-Kouli-Kan* in ons bivouac bij Agh-Karavanseraï, en verklaarde dat hij zijn lot aan de grootmoedigheid van Zijne Keizerlijke Majesteit kwam overgeven. Een bataljon infanterie, een stuk geschut en 50 kozakken werden afgezonden om de overkomst van drie duizend huisgezinnen te bevorderen, die in de bergengte van Daraliagout gebleven waren, daar zij den Khan niet op ons grondgebied konden volgen, en *Mekhi-Kouli-Kan* vertrok zelve, om allen tegenstand van de zijde der Perzen te voorkomen.

Behalve den heilzamen invloed, dien zij op de ingezetenen der kantons buiten onze grenzen zal hebben, wordt door de overkomst dezer huisgezinnen, (die tot eene krijgshaftige, tusschen den Karabagh en Nakhitchevan zwervende natie behooren, en meer dan 4000 man uitmuntende ruiterij in het veld kunnen brengen om den oorlog als partijgangers te voeren) de gemeenschap met de voornaamste legerschare verzekerd, terwijl de groote hoeveelheid vee, welke zij bezitten, onze hulpbronnen voor het vervoer en de proviandering onzer troepen vermeerdert.

Den 17. Junij, 's morgens te twee ure, overvielen 300 Sarbasen onze voorposten van karabiniers, die den berg Heraclius bezetten; dan na een levendig vuur werden zij met verlies teruggedreven.

Den 20. Junij kwam de adjudant-generaal *Paskevitsch* te Etchmiadzine aan, waar hij den broeder van *Assan*, sultan der Schadlines, ontving, die zoo voor zich, als in naam van het geheele volk, de bescherming van Z. M. den Keizer kwam inroepen. Volgens berigt van de Schadlines, die uit Sardar-Abad ontvlugt zijn, wordt die vesting door 17 of 18 stukken geschut, een garnisoen van 1000 Sarbasen en 500 ongeregelde schutters van den Mazanderan verdedigd; zij heeft slechts voor twee maanden levensmiddelen.

Den 22. Junij hebben de troepen en transporten zich algemeen in beweging gezet, om zich naar de Garnitchaï te begeven, eene rivier die twintig wersten boven Erivan, op den weg van Nakhitchevan, [illegible]stroomt. De generaal-majoor *Trouzson* heeft order ontvangen om batterijen op den regter oever van de Zanga te plaatsen, en van den berg Heraclius op de vesting met hauwitsers te schieten.

KOPENHAGEN, den 28. Julij.

Woensdag ll. heeft de Russische vloot onze reede weder verlaten en is noordwaarts gezeild. De opperbevelhebber derzelve heeft hier verscheidene ervarene zee-kapiteins en stuurlieden aangenomen, om de vloot als loodsen door het Kattegat en het kanaal naar Dover te geleiden. Te Helsingor had men 400 ossen ter proviandering van dezelve in gereedheid gehouden.

PARYS, den 3. Augustus.

Volgens berigten uit onderscheidene steden van Frankrijk, is de handel tegenwoordig ver van levendig. Op de jaarmarkt van Beaucaire, welke thans plaats heeft, vindt men wel veel waren, maar weinig koopers. Te Lijon is het even zoo gesteld. Te St. Quintin gaan sommige fabrijken te niet; voor acht dagen is er eene spinnerij, welke aan 130 personen werk gaf, gestaakt.

Middelerwijl laat het ministerie eene menigte berigten afzenden, om de reis des Konings bekend te maken, die, in de maand September, aan de te St. Omer verzamelde troepen een staatkundig bezoek zal geven. De Koning zal eenige steden in de departementen van de Aisne, van Pas-de-Calais en du Nord bezoeken, en zeer wordt reeds bij voorraad het geluk opgevijzeld, hetwelk zij genieten zullen.

Men verzekert, dat de inwoners hoogst vergenoegd zullen zijn en groote blijdschap aan den dag leggen bij het zien van den Vorst, die zoo veel gedaan heeft voor de openbare vrijheid, en wiens bestuur de bron is van allen voorspoed.

Uit Madrid wordt den 19. Julij het volgende geschreven:

» Wij kunnen de verzekering geven, dat al de korpsen, welke order ontvangen hadden, om zich van de grenzen te verwijderen, stellig tegenbevel hebben gekregen, en dadelijk weder zijn opgebroken om hunne stelling op de grenslinie te hernemen. Wat het opmerkelijkste voorkomt, is, dat de ingezetenen van deze grenslinie en van alle vlekken en dorpen in die omstreken, zoo stellig eene vredebreuk tusschen de beide gouvernementen verwachten of ten minste vreezen, dat zij hunne kudden wegvoeren en hunne have binnen 's lands brengen, ten einde voor te komen, dat dezelve niet de buit der eerste overwinnaars worden.

» De kanunnik *Etenaru*, vice-president van de geheime junta, is, daags voor het vertrek van Z. M. naar Sint-Ildephonse, tot een bijzonder gehoor toegelaten, waarin hij, naar men verzekert, bitterlijk zou hebben geklaagd over den heer *Recacho*, die president is van dezelfde junta. Deze geestelijke is een diergenen, die vuriglijk de formele herstelling der inquisitie begeeren.

— Voor eenige dagen zijn zes Indianen uit Nieuw Engeland te Havre aangekomen. Men zal gewis gaarne eenige bijzonderheden omtrent deze menschen te vernemen. Zie hier dezelve:

De Osagen, tot welke deze Indianen behooren, bestaan uit drie stammen van vijftien tot zestien honderd krijgslieden.

Het opperhoofd van onze Indiaansche reizigers is acht en dertig jaren oud; hij is grooter dan zijne medgezellen; hij is voornemens, om, na Parijs gezien te hebben, geheel Europa te bezoeken en heet *Kihegashugah* of het *kleine opperhoofd*; hij is vergezeld van zijne vrouw en zijne nicht, die beide achttien jaren oud zijn. Hare namen zijn *Mijhangah* en *Gretomih*. Een tweede opperhoofd, die onder hem staat en *Washingsablia* of *zwarte geest* genoemd wordt, reist met hem. Deze is twee en dertig jaren oud. Zij hebben in hun gevolg den grooten soldaat *Marcharthitahtoongah*, den oudsten van den troep, oud vijf en vijftig jaren, en den kleinen soldaat, *Minkehatahooh*, die twee en twintig jaren oud is.

De kleur der huid van deze Indianen is rood-koperachtig. De opperhoofden schilderen hunne kin en oogleden met een Chineesch vermiljoen, en het volk de wangen en ooren naar deszelfs smaak. De mannen en vrouwen hebben zeer witte en geregelde tanden. De mannen scheren en beschilderen het hoofd; de vrouwen dragen lange haren, op den kruin gescheiden door eenen vermiljoenen streep; zij hebben groote en levendige oogen en hare gelaatstrekken zijn over het algemeen zeer aangenaam. Zij zijn klein van gestalte en beschaafd van manieren. Haar halsdoek gaat tot aan de knieën en is met onderscheidene kleuren beschilderd. De mannen zijn tot op hun middel naakt; het benedenste gedeelte van hun ligchaam is bedekt met eene wollen stof, welke zij nimmer afleggen.

De overgrootvader van het opperhoofd dezer Indianen bezocht Frankrijk onder *Lodewijk XIV*. Verheugd over het goed onthaal, dat hij aan het hof en overal in het rijk genoot, gaf hij daarvan berigt aan zijne natie, toen hij naar de streken van de Missouri terugkeerde. Op dit berigt riep het tegenwoordige opperhoofd, die toen nog een kind was, uit: » Ik zal Frankrijk ook eens bezoeken, indien de Heer des levens mij toestaat, een mensch te worden. De heer *David*, die zich destijds te St. Louis bevond, verschafte hem de gelegenheid, om naar Frankrijk te gaan.

Te St. Louis aangekomen, ontmoette hij verscheidene landgenooten, die de zee wilden oversteken. Men zeide hun, dat zij zouden verdrinken of door de visschen verslonden worden; doch zij stoorden zich daaraan niet; zij gingen op de stoomboot *de Commerce*, 500 uren van Nieuw Orleans en werden in de hoofdplaats van Louisiane wel ontvangen. — Deze Indianen zijn deïsten. Zij aanbidden den Heer des levens. Alle avonden bidden zij hem aan. Voor de inscheping, sprak de groote soldaat de zee in dezer voege aan. » Meent gij, o zee! ons te kunnen verschrikken? Neen, wij zijn vertrokken, om onze vrienden de Franschen en alle volken aan de andere zijde van het groote Meir te zien. Niets kan ons daarvan terughouden, dan de dood alleen."

Hunne taal is vol uitdrukking en de klanken komen uit de keel voort. Hun tolk is de eenige, die hen in het land, hetwelk zij willen bezoeken, kan te regt helpen. Zijn vader is een geboren Franschman.

BRUSSEL, den 4. Augustus

Door zich tegen een meubel in een der vertrekken te stooten, heeft H. M. de Koningin, in den avond van den 1. dezer, het ongeluk gehad te vallen en eene rib in de regter zijde te breken.

De ambtelijke berigten over den toestand der geëerde vorstin zijn zeer gunstig. Eergisteren op den dag en ook in den nacht heeft H. M. slechts eenige koorts gehad. Het berigt van heden morgen luidt als volgt: » H. M. de Koningin heeft een groot gedeelte van den nacht geslapen en is op dit oogenblik zonder koorts."

In den avond van den 1. dezer is terstond een estafette naar Amsterdam afgezonden, waar Z. M. de Koning zich bevond, en gisteren morgen is Z. M. reeds op het paleis te Laken aangekomen. Ook naar Berlijn is een estafette afgezonden.

Vele personen gaan dagelijks naar Laken, om naar den toestand der zoo algemeen beminde Vorstin te vernemen.

Mengelwerk.

OVER DE LYFSTRAFFELYKE MILITAIRE REGTSPLEGING.

(*Vervolg en slot van No. 90.*)

Ik ga thans over tot de behandeling van het laatste punt der regtspleging voor het Hoog Militair Geregtshof. Ik maak te minder zwarigheid om over dit gewigtig onderwerp openhartig mijn gevoelen te uiten, omdat elk zal moeten erkennen, dat het gebrekkige der instelling slechts dienen kan om meerdere hoogachting in te boezemen voor regters, die, niettegenstaande zulke belemmeringen, door hunne uitspraken den hoogsten roem van onpartijdigheid en regtvaardigheid verworven hebben. De opmerking van den heer MEIJER, in zijne *institutions judiciaires*, dat het voortreffelijke personeel het ondoelmatige in de [illegible] instellingen der *Vereenigde Nederlanden* niet [illegible] hier eene goede toepassing. Het zou echter onbetamelijk zijn, uit dien hoofde, de oogen te willen sluiten voor de gebreken, die de regtspleging ontsieren; daar de afwisseling der personen het voortduren van dezen gelukkigen toestand van zaken niet waarborgt; en de voorzigtigheid raadt, niet voor het tegenwoordig oogenblik, maar voor de toekomst, bij het beramen der wetten te zorgen. » De wetten," merkt daarenboven zoo juist JUNIUS op, » zijn niet bestemd om te doen vertrouwen op hetgeen de menschen zullen doen, maar om zich te verzekeren tegen hetgeen de menschen kunnen doen." Het is dus niet genoegzaam, dat men gelooft, dat de regter geen misbruik zal maken van de magt, welke hem is toevertrouwd, maar het is noodzakelijk, dat men overtuigd zij, dat de wet gezorgd heeft, dat de regter geen misbruik van zijne magt kan maken.

De instelling van het Hoog Militair Geregtshof is door de grondwet bevolen, welke daarenboven het krijgsvolk wegens alle misdaden onderworpen heeft aan het Militair Regtsgebied, volgens art 188. Het is dus overbodig te vragen, of het niet gepaster geweest ware, enkel de militaire overtredingen aan de kennisneming van den militairen regter te onderwerpen, en bij alle andere misdrijven, door het krijgsvolk bedreven, den burgerlijken regter bevoegd te verklaren. Deze vraag zou slechts bij eene herziening der grondwet te pas komen, en bij die gelegenheid, onzes inziens, bevestigend moeten worden beantwoord.

Alle inbreuk op de regten van den burger, om voor zijnen natuurlijken regter te regt te staan, behoort niet dan uit eene dringende noodzakelijkheid geduld te worden.

De taal van den heer BENJAMIN CONSTANT, *cours de politique constitutionnelle*, *vol.* 1 *part.* 2 *page* 289, komt mij wel eenigzins overdreven

voor, maar behoort niet geheel en al verworpen te worden.

» Wij hebben," zegt hij, » gedurende deze laatste twintig jaren, in bijkans geheel *Europa*, eene militaire geregtigheid zien doordringen, wier hoofdbeginsel was de verkorting der vormen, even als of niet elke verkorting der vormen de afschuwelijkste drogredenering ware. Wij hebben ten allen tijde onder de regters zien zitten mannen, wier kleeding alleen aankondigde, dat zij zich aan de gehoorzaamheid hadden toegewijd, en gevolgelijk geene onafhankelijke regters konden zijn. Onze naneven zullen niet gelooven, indien zij eenig gevoel der menschelijke waardigheid bezitten, dat er een tijd was, in welke menschen, zonder twijfel beroemd door ontelbare heldendaden, maar opgekweekt in de legertenten en onbekend met het maatschappelijk leven, de beklaagden verhoorden, die zij niet konden begrijpen, de burgers zonder hooger beroep veroordeelden, die zij het regt niet hadden te oordeelen. Onze naneven zullen niet gelooven, indien zij niet het verachtelijkste volk uitmaken, dat men voor militaire regtbanken heeft doen verschijnen, wetgevers, schrijvers, beschuldigden van staatkundige misdrijven, op deze wijze, door eene wreede spotternij, voor regters, aan dat gevoelen en aan de gedachte, de dapperheid ontbloot van kunde, en de onderwerping ontbloot van oordeel gevende."

Ik laat de waarde van deze aanmerkingen geheel over aan elks oordeel, omdat zij bij de beschouwing van de bestaande inrigting niet toepasselijk zijn, maar ik leide slechts uit dezelve deze gevolgtrekking af, dat de opmerking, welke ik bevorens maakte, over het ontbreken der vereischte onafhankelijkheid bij den militairen regter, niet zoo ongerijmd is als men zou willen voorwenden.

Ik volg, bij mijn onderzoek van het doelmatige der regtspleging voor het militair geregtshof, de opgaaf, welke mij mijn tegenschrijver verleent, ten einde eenen gewissen grondslag voor mijne redenering te bezitten. De behandeling der zaak komt hoofdzakelijk hierop neder: de informatien worden ingewonnen door regters commissarissen, de advocaat-fiscaal legt vervolgens de stukken, verzeld met zijne voordragt, over aan het hof, op welke overlegging de vrijspraak, het verlof tot het doen van den eisch of de verwijzing tot het extraordinair proces, volgt.

Indien het aan den advocaat-fiscaal vergund wordt, den eisch op bewijzen in extraordinair proces te doen, wordt hiervan kennis gegeven aan den beschuldigde, met de vergunning om practizijns te kiezen voor zijne verdediging, die, nadat de advocaat-fiscaal zijn eisch heeft ingediend, een afschrift ontvangen van den eisch, met eenen inventaris der stukken, van welke zij een afschrift kunnen erlangen, of dezelve in originali zien. De beschuldigde verkrijgt een termijn voor het inleveren zijner verdediging; hij kan de getuigen van den advocaat-fiscaal op tegenverhooren doen hooren, en alle bewijzen van zijn onschuld inleveren, zonder dat aan den advocaat-fiscaal een afschrift of kennisneming van zijne verdediging gegeven wordt.

Ik behoef hier niet te herhalen, hetgeen ik reeds gezegd heb, ten opzigte van het onvolledig onderzoek voor de krijgsraden, hetwelk evenzeer bij het onderzoek van het Hoog Militair Geregtshof geldt. Al hetgeen ik gezegd heb over de noodzakelijkheid der openlijke teregtzitting, van het openlijk verhoor der getuigen en van de openlijke verdediging des beklaagden is hier ten volle toepasselijk. Ik bepaal mij dus slechts tot eenige bijzondere opmerkingen.

Reeds terstond trof mij de overeenkomst dezer regtspleging, met die geheime regtspleging, welke voormaals in *Europa* zoo veel bijval vond, voor dat de geest van verbetering en hervorming zich op dit onderwerp hechtte. Op deze wijze beschrijft haar de bekende DE LOLME: DE LOLME, *on the constitution of England, London bij* JOHN SHARPE, 1820, *vol.* 1, *page* 139, in zijne *constitution de l'Angleterre:*

» Zoodra de gevangene aangehouden is, wordt hij uit het gezigt van allen weggesloten, tot dat hij de onderscheidene verhooren doorgestaan heeft. Een of twee regters worden benoemd, om hem te ondervragen met eenen schrijver, om zijne antwoorden op te teekenen, en hij staat alleen voor hen in een bijzonder vertrek van de gevangenis. De getuigen worden afzonderlijk onderzocht, en hij mag hen niet zien voor dat hunne verklaring opgenomen is; dan worden zij geconfronteerd voor al de regters, ten einde de getuigen mogen zien of de gevangene wezenlijk de man is, dien zij bedoelden bij de opgave van hunne verklaringen, en ten einde de gevangene zoodanige bedenkingen tegen hen oppere, als hij geschikt zal oordeelen. Vervolgens worden de verklaringen der getuigen, die verwerpelijk geoordeeld worden, ter zijde gelegd, de verklaringen der anderen, zoo wel als de antwoorden des gevangenen, die bevorens opgeroepen is om dezelve voor hen te bevestigen of te ontkennen, en een afschrift van alles wordt hem overgeleverd, opdat hij, met den bijstand van eenen raadsman, die hem nu gegeven wordt, zich bereide tot zijne regtvaardiging. De regters moeten beslissen over de daadzaak en over het regt, zoo wel als over alle incidenten, die zich in den loop der regtspleging opdoen, zoo als het hooren van getuigen ten voordeele van den gevangene.

» Deze manier van lijfstraffelijke regtsvordering moge nuttig zijn, ten aanzien der bloote ontdekking van de waarheid, — een punt, dat ik thans niet wil onderzoeken; maar ter zelfder tijd wordt een gevangen zoo volkomen overgeleverd in de handen der regters, die hem nagenoeg naar hun welgevallen kunnen vasthouden, door hunne onderzoekingen te vermenigvuldigen en uit te stellen, dat, zoodra deze manier aangenomen wordt, men bijkans even beangst mag zijn van beschuldigd te worden, als van schuldig te zijn."

Deze gevolgtrekking van DE LOLME, ontleend uit de voorgedragene wijze van regtspleging, welke in het hoofdzakelijke met de militaire overeenstemt, geldt dus ook ten haren opzigte; beschouwen wij haar thans een weinig meer van nabij.

Het inwinnen der berigten, het hooren der getuigen en het verhooren der beklaagden, wordt opgedragen aan commissarissen, die zich in de vervulling hunner bediening gedragen naar de voorschriften, te dien aanzien bij de regtspleging voor het krijgsvolk te lande vastgesteld. Art. 76 der Prov. Instr. voor het Hoog Militair Geregtshof. Zoodat zij elken getuige afzonderlijk, in het bijzijn van den advocaat-fiscaal, verhooren, en hem slechts, wanneer zij dit noodig oordeelen, met den beklaagde confronteren. Volgens art. 102 en 111 der regtspleging bij de landmagt.

Deze opgeteekende verklaringen voor heeren commissarissen moeten ten grondslag dienen voor het oordeel van het hof, ten zij aan hetzelve een nader verhoor der getuigen dienstig moest voorkomen.

De noodzakelijkheid van het openlijk verhoor der getuigen, is reeds bevorens aangetoond, en ik vergenoeg mij dus hier, ten aanzien van het nadeelige van het afzonderlijk en heimelijk verhoor der getuigen, te herinneren aan de woorden van BLACSTONE, die zegt:

» Het openlijk verhoor der getuigen is veel geschikter ter ontdekking der waarheid, dan een geheim afzonderlijk verhoor, dat voor eenen regter of zijnen schrijver wordt afgenomen. Hier durft dikwijls een getuige zeggen, hetgeen hij zich zou schamen te verklaren voor een even zoo plegtig als openlijk gerigt. Daar kan een listige en onachtzame schrijver eenen getuige laten zeggen hetgeen hij nimmer gedacht heeft, daar hij zijne verklaring in zijne wijze van denken en in zijne manier van spreken hult; hier heeft de getuige daarentegen de vrijheid zich te herhalen, en zijne denkbeelden nader te verklaren, hetgeen hij niet kan doen, wanneer eens zijne verklaring opgeteekend is."

Het is dus zeer onzeker, of de waarheid zal kunnen doordringen tot de regters, en het is maar al te zeer te vreezen, dat zij, uit hoofde der menigvuldige overbrengingen, veel van hare oorspronkelijke glans en zuiverheid zal verloren hebben. Het is daarenboven niet te ontkennen, dat de gesteldheid der onderzoekende regters, die alleen in de gelegenheid zijn geweest om zich eene volledige kennis der zaak te verschaffen, eenen nadeeligen invloed uitoefent voor den beklaagde, en het hof niet ten zijnen voordeele stemmen zal. Zij lichten het hof voor bij het onderzoek der zaak, en hunne grondigere kennisneming der zaak moet natuurlijk de overige leden van het hof doen overhellen tot het omhelzen van hun gevoelen. De overtuiging echter, dat deze onderzoekende regters niet meer de vereischte onpartijdigheid bezitten om tot het uitspreken van het vonnis mede te werken, had hun eene beslissende stem moeten doen weigeren om hun hoogstens eene raadgevende stem in te willigen. Dit is eene zoo ontwijfelbare zaak, dat de Fransche wetgever uitdrukkelijk verbood, in artikel 257 van het wetboek van strafvordering, aan den regter van onderzoek, om zitting te nemen in het hof van assises bij de beoordeeling der zaak, welkers onderzoek hem aanvertrouwd geweest was. Een verbod, zegt de graaf FAURE, bij de ontwikkeling der beweegredenen van deze bepaling, hetwelk in haar zelve hare regtvaardiging medevoert. Het blijft daarenboven nog een punt van verschil, tusschen de voornaamste criminalisten van *Frankrijk*, of de regter van onderzoek wel deelnemen mag in het beslissen eener correctionele zaak, alhoewel de wetgever geene uitdrukkelijke verordening te dien opzigte gemaakt heeft. Zoo ver drijft men de bezorgdheid om allen ongunstigen invloed op den regter tegen te werken, en het is dus niet zonder reden, dat de deelname van de onderzoekende regters aan de regtspraak zeer af te keuren is.

Eene tweede nadeelige omstandigheid voor den beklaagde, is gelegen in de uitspraak van het hof, welke den advocaat-fiscaal veroorlooft zijnen eisch te doen, want deze voorloopige beslissing, ten nadeele van den beklaagde, heeft het karakter van volkomene onpartijdigheid zoo onmisbaar in den regter vernietigd, en van daar dan ook, dat de Fransche wetgever gezorgd heeft, dat degeen die over de in beschuldiging stelling beslist had, nimmer zou toegelaten worden om als regter zitting te nemen.

Is het dus uit het aangevoerde blijkbaar, dat de regtspleging voor het hof gebrekkig is, omdat de kennis der waarheid niet kan voortvloeijen uit de inzage van de schriftelijke verklaringen der getuigen, en de deelname der onderzoekende regters aan de beslissing der zaak eenen nadeeligen invloed voor den beklaagde uitoefent, zoo vraagt men of, afgezien van deze onmiskenbare feilen in de regtspleging, de verdediging op zulk eenen vasten grondslag berust, dat de onschuldige zeker is van te zegevieren?

Ja, zegt men, want de beklaagde kan practisijns kiezen, die kennisnemen van den eisch van den advocaat-generaal en van alle stukken van het proces, de getuigen van den advocaat-fiscaal op tegenverhooren kunnen doen hooren, en alle bewijzen van zijne onschuld indienen, zonder dat het den advocaat-fiscaal vergund is kennis te nemen van deze verdediging.

Het is niet meer dan natuurlijk, hoe gewigtig deze bepaling aan den schrijver ook toeschijne, dat de beschuldigde het laatste woord houde, zonder dat het inleveren van eenig verder antwoord aan den openbaren aanklager ingewilligd wordt. Dit is hetgeen de Fransche wetgever uitdrukte door te zeggen: *L'accusé ou son conseil* [illegible] *role les derniers.* (Art 335 van het wetboek van strafvordering). Eene handelwijze, welke zoo overeenkomstig de natuurlijke billijkheid is, dat men haar reeds in werking vindt bij het oppergeregtshof der oude *Egyptenaren.* » Het was de gewoonte," dus verhaalt ons DIODOOR van *Sicilien*, » dat de eischer in geschrifte de misdaad, de wijze van haar te bedrijven en de waardering van het aangedane nadeel afzonderlijk aantoonde. De beschuldigde daarentegen, na de ontvangst van het aanklagtsgeschrift van zijnen tegenstander, antwoordde schriftelijk op ieder punt, dat hij het niet had gedaan, of dat hij door deze handeling geene overtreding had gepleegd, of dat hij wegens het misdrijf eene mindere straf verdiend had. Dan repliceerde de beschuldiger in geschrifte en hernieuwde de beschuldigde zijne beantwoording. Nadat de twistende partijen dus tweemalen hunne geschriften bij de regters hadden ingediend, vielt de pligt om het besluit op te maken aan de dertig mannen, om het afdruksel der waarheid op eene der twistvoerende partijen toe te passen aan den praetor ten deel."

Het geldt dus bij ouden en nieuwen, bij *Egyptenaren* en *Franschen*, vóór een' vasten stelregel, dat de beschuldigde het laatste woord moet hebben, en wij besluiten hieruit, dat er niets zonderlings in deze gunst is gelegen, maar dat het geval voor regt en billijkheid denzelven in de harten van alle volken der aarde drukte.

Het tegenverhoor der getuigen van den advocaat-fiscaal, voor hetwelk men vruchteloos de middelen van verzekering tegen de onwilligen, en de wijze van het geregtelijk te constateren, in de wet zoekt, kan slechts aanleiding geven om eenige duistere punten ten voordeele van den beklaagde op te helderen, want de hoofdinhoud van de afgelegde verklaring, zal niet door den getuige herroepen worden, ten zij hij zich zelven schuldig aan meineed wil verklaren. Dit tegenverhoor kon dus slechts in weinige gevallen eene gunstige uitwerking voor den beklaagde hebben.

Ten aanzien van het inleveren van het verdedigingsgeschrift, zal ik niet herhalen hetgeen ik reeds bevorens bijgebragt heb over de noodzakelijkheid der openlijke verdediging, bij monde van eenen regtsgeleerde, maar slechts eenige nieuwe drangredenen bij de reeds gebezigde voegen.

Het is een grondbeginsel, hetwelk geene tegenspraak lijdt, dat men eenen regtenschender niet kan weigeren voor den regter zelve op te treden, ten einde van de regters zelve, die over hem oordeelen zullen, zelf onmiddelijk gehoord te worden. Een geregt, hetwelk over de partijen zou willen beslissen, zonder aan dezelve de gelegenheid te verschaffen, om hun verlangen, zijne gevoelens en hunne denkbeelden kenbaar te maken, zou hetzelfde doen als een geregt, hetwelk het hooren eener partij ganschelijk weigerde. Deze gelegenheid echter kan aan de partijen niet worden verzekerd, dan door eene mondelijke voordragt zijner zaak, want zoodra hij de mededeeling zijner gedachten aan het schrift toevertrouwt, verkeert hij in het onzekere, in hoe verre zij ter kennis van zijne regters zijn gekomen. Zonder deze mondelijke verdediging bestaat er dus geen behoorlijke waarborg voor de behoorlijke verdediging; waaruit volgt, dat eene regtspleging, welke deze onmisbare vereischten der verdediging niet aan eenen beklaagde toekent, de vorderingen der rede en der geregtigheid miskent. De weigering van het regt, om zich mondelijk te verdedigen, aan eenen beklaagde, is hetzelfde als de weigering van alle verdediging en het schenden van het natuurlijk regt dat aan elken mensch toekomt, om zich zelven te verdedigen. De onzekerheid eener verdediging toch, welke aan het schrift wordt toevertrouwd, is gelijk te achten met het gemis van alle verdediging.

Ik heb mijne taak voltooid, en ten aanzien van mijn laatste punt der regtspleging voor het hoog geregtshof, na het aanduiden der hindernissen, welke het openbaren der waarheid aan den regter ondervond door het

weren van het mondelijk verhoor der getuigen; na het kenschetsen van het nadeelig gevolg, hetwelk voortsproot uit den invloed der onderzoekende regters; betoogd, dat de schriftelijke verdediging nimmer voor eene bevredigende verdediging doorgaan kan.

Ik vertrouw thans ook, dat niemand deze opmerkingen ontijdig zal noemen, door juist het gewigt der regterlijke uitspraken, het verbeteren der feilen eener regtspleging, des te krachtdadiger doet gevoelen, noch *ongepast*, daar zij eene instelling in het afgetrokkene beschouwen, zonder zich eenige personele aanduiding te veroorloven, noch *ongerijmd*, daar zij op onwederlegbare redeneringen steunen.

Maar ik laat het gerust over aan het oordeel van het algemeen, of hij geene ontijdige aanmerkingen voordraagt, die na een tijdsverloop van twee maanden voor den dag komt met aanmerkingen, welke slechts des te levendiger de juistheid der bevorens opgegevene opmerkingen doen gevoelen, of zij niet ongepast zijn, als men in plaats van tegengronden, verwijtingen bezigt, en of zij niet ongerijmd zijn, wanneer men sinds lang verworpene inrigtingen nog voor de voortreffelijkste, die bekend zijn, wil doen doorgaan.

WAT IS REGT?

Het is bekend, dat er een straatweg gelegd wordt van *Deventer* over *Zutphen*, naar het do p *Winterswijk*, tot aan de Pruissische grenzen. Deze weg is van een groot belang voor het voormalig graafschap of het kwartier van *Zutphen*, uitmakende een gedeelte der provincie *Gelderland*, hetwelk eene werkzame bevolking van meer dan tachtig duizend zielen bevat, en rijk is in velerlei soort van landbouwkundige voortbrengselen, in verscheidene soorten van hak- en timmerhout, in houtskolen, turf en ook gedeeltelijk in kalksteen, in ijzererts of oer, ter bewerking in de ijzerfabrieken, welke daar, nevens eenige andere fabrieken, waaronder de linnenweverijen eene voorname plaats bekleeden, gevonden worden. Alhoewel de twee riviertjes, in het noorden en in het zuiden gelegen, geschikte middelen tot vervoer aanbieden, mist echter het grootste gedeelte van deze uitgestrekte landstreek daarvan het voordeel, als te ver verwijderd van deze wateren, om er gebruik van te kunnen maken. De ontworpen weg, die het kwartier nagenoeg in het midden doorsnijdt, is derhalve van groot belang voor de ingezetenen, om den vervoer hunner produkten gemakkelijk te maken, en dezelve daardoor in waarde te doen rijzen. De hoogte, die denzelven gegeven wordt, zal, gedurende den winter, de toegangen tot de hoofdplaats van het kwartier, steeds vrij laten, terwijl thans, de meeste derzelve, aan den regter oever van den *Yssel*, met eenen slechts middelmatigen aanvoer van rivierwater niet zelden in dat jaargetijde zijn afgesneden, — en de bewoners van dit gedeelte der provincie derhalve hunne gewone marktplaats niet kunnen bezoeken. Deze weg zal nog in belangrijkheid winnen, wanneer er *embranchementen* of zijwegen van de onderscheidene dorpen op denzelven zullen aangelegd worden, — waartoe reeds op vele plaatsen het voornemen is opgevat. Men kan dus, van dezen eersten hoofdstraatweg, de uitnemendste uitkomsten verwachten, vooral, bijaldien men het oog vestigd op de menigte hei- en veldgronden, die er nog te bebouwen zijn, en welke, bij gebrek van eene goede gemeenschap, steeds handen zouden missen om dezelve vruchtbaar te maken. Ook de stad *Zutphen* heeft groot belang bij dezen weg. En zij heeft dit ook zoo wel begrepen, dat, behalve de *veertig duizend gulden*, vier jaren vroeger, voor de straatwegen op den linker oever van den *Yssel*, als een *don gratuit* uit de stedelijke fondsen gegeven, — en het vorige jaar weder op gelijken voet eene som van *twintig duizend* gulden, voor dien op den regter oever, daaruit is verstrekt. Van alle gemeenten, door of langs welke deze weg zal aangelegd worden, is de genoemde stad de eenige, die een *don gratuit* heeft gegeven, hoezeer er even veel reden bestond, dat andere gemeenten, naar mate van derzelver uitgestrektheid of grootte, en naar mate van het belang, dat zij er bij hebben, eene gelijke onbekrompenheid betoonden. Behalve deze *twintig duizend gulden*, door het stedelijk bestuur, zonder eenig onmiddelijk voordeel van rente of aflossing, voor goed geschonken, hebben de inschrijvingen van particulieren ook een aanmerkelijk deel tot de te zamengebragte som voor het leggen van dezen weg bijgedragen. Wanneer men alle deze bijdragen eens vergeleek met die, door andere plaatsen, door of langs welke deze weg loopt, ten behoeve van dezelve bijeengebragt, zou men zien, dat de meergemelde stad, in eene goede verhouding tot het geheel, in deze te voorschijn komt, en daardoor getoond heeft, de milde gifte Zr. Mt. van *honderd vijftig duizend gulden*, tot hetzelfde einde verleend, op prijs te stellen. Maar (deze hare bijdragen in aanmerking genomen) is het dan billijk, dat de kosten, welke gemaakt moeten worden, om eene zekere brug, ten noorden op den weg naar *Deventer* gelegen, *ten gevolge van het leggen des straatwegs, eene meerdere capaciteit te geven*, alleen ten laste der stedelijke kas te brengen. Deze brug namelijk, eenen weg verbinderde, welke met eene waterhoogte van *veertien* à *vijftien* voeten pleeg over te loopen, was bestand tegen den aandringenden vloed, hoezeer slechts uit twee jukken bestaande, vermits het water, tot die hoogte geklommen, over den weg zich kon uitbreiden.

Het onderhoud, ten laste der stad, was dus niet bijzonder bezwarend. Maar dewijl de straatweg thans op een peil van *negentien* voeten ongeveer gelegd wordt, en het hooge rivier water dus geen anderen loop dan door deze brug kan nemen, is het natuurlijk, dat laatstgenoemde vergrooting behoeft, om hetzelve te kunnen doorlaten. Volgens eene zeer eenvoudige redenering, zou men nu oordeelen, dat de kosten dezer vergrooting zouden gedragen worden door het fonds van den straatweg, als ten gevolge en ten behoeve van denzelven noodzakelijk geworden, — of wel door het rijk, wijl de waterstaat eigenlijk oorzaak is, dat te dier plaatse Yssel-water wordt heengevoerd, uit hoofde van eenen in 1809 gemaakten overlaat, die echter hoegenaamd geene vermindering of aftapping van het Yssel-water te weeg brengt, vermits het van deze rivier op dit overlaat aanloopende water, binnen eene smalle strook lands besloten, ongeveer een klein half uur lager, weder in het bed van den *Yssel* deszelfs vorige rigting herneemt. De stad *Zutphen* heeft dus in geenen deele uitsluitend de noodzakelijkheid daargesteld, om deze brug te vergrooten; — maar in tegendeel *in de eerste plaats* het rijk, door het maken van het overlaat, — en *in de tweede plaats* de straatweg, door de brug tusschen twee uiteinden van de hooge baan in te sluiten. Desniettemin vernemen wij echter, dat de kosten van deze vergrooting *alléén* voor rekening van de stad zullen komen. Dit gerucht zal wel, gelijk wij hopen, gelogenstraft worden. Want art. 160 der grondwet, bepaalt immers, *dat de plaatselijke besturen de belangen van hunne plaatsen en derzelver ingezetenen, bij den Koning en de Staten hunner provincie mogen voorstaan.* En van dit middel zal wel niet te vergeefs, voor eene billijke zaak, gebruikt worden gemaakt.

Zulks is te meer te verwachten, wanneer men op het oog houdt, dat de instelling van een hooger toezigt op de stedelijke begrootingen en rekeningen, volgens hetwelk derzelver eindelijke vaststelling en sluiting aan de provinciale magt behoort, — blijkens de aanmerkingen, waarmede die meestal gepaard gaan, geen ander doel heeft, noch beoogt, dan om de plaatselijke financien in eenen goeden staat te houden, en misbruiken of noodelooze uitgaven te keer te gaan, of, waar die bestaan, geheel af te schaffen. Dit hooger toezigt strekt dus om te beschermen en te waken. En het plaatselijk despotisme, hetwelk tot in het kleinste doordringt, meer, dan alle ander gezag, hoe uitgestrekt ook; mits altijd door de wet bepaald, vreezende, juichen wij deze instelling van ganscher harte toe. Om die bescherming in der daad te ondervinden, komt het intusschen niet zelden aan op het oogpunt, waaruit eene zaak door de hoogere authoriteit beschouwd wordt. Want met de beste bedoelingen kan men dwalen.

Is derhalve het onderwerpelijk geval, eens naar de wezenlijke gesteldheid van zaken ingezien en begrepen, dan zal de stad *Zutphen* gewisselijk van een onregt worden ontheven, waartegen zij ook zonder twijfel de bedoelde bescherming zal inroepen. In allen gevalle zal de beschikking Zr. Mt. moeten afgewacht worden. Want art. 71 van het stedelijk regerings reglement, bepaalt, dat niet slechts alle besluiten over aankoop, verkoop, verruiling of vervreemding van stads bezittingen en geregtigheden, maar ook die over *het belasten of bezwaren derzelve* met de consideratien der Staten aan de goedkeuring *van den Koning moeten onderworpen worden.* Dat door de vergrooting van de gemelde brug, de stads bezittingen en geregtigheden *belast* of *bezwaard* worden, zal, na overweging van het bovenstaande, niemand betwijfelen. Het schijnt toch uit den aard der zake, dat hier geenszins een hijpoteek of het bezwaren van eigendom wegens opgenomen penningen bedoeld kan zijn. En al ware deze bedoeling hier niet van uit te sluiten, zoo is het tevens zeker, dat er ook nog andere verpligtingen kunnen worden aangegaan of opgelegd, die evenzeer de stads bezittingen en geregtigheden *bezwaren* of *belasten*. Die *last* of dat *bezwaar* kan bestaan in eene verkorting of vermindering van regten, genot en inkomsten, waarvan het gemis soms veel drukkender zou kunnen zijn, dan het leggen van een verband op eenig eigendom, en waarvan de achteruitgang der stedelijke financien het gevolg zoude wezen. En daar deze teruggang door geen bestuur kan gewild of mag toegelaten worden, moet, onzes inziens, wel degelijk *iedere soort* van bezwaar, hetwelk de stads bezittingen en geregtigheden zal opgelegd worden, in dit art. geacht worden omschreven te zijn, en vooraf dus de bekrachtiging van Z. M. ontvangen; zoodat, gevolglijk ook de vergrooting van deze brug daarvan niet is uit te sluiten, als een nieuw bezwaar voor de stedelijke inkomsten uitmakende, waarvan zij tot dus verre is bevrijd gebleven.

Voor ik de pen nederlegge, is het misschien niet ondienstig hier met een woord te vermelden, dat er niet ver van de boven aangeduide brug, eene andere, insgelijks ten laste van de stad, en van gelijke grootte, bezijden den straatweg wordt gevonden, die waarschijnlijk ook zal moeten vergroot worden. Bij deze brug bestond tot voor omtrent twee jaren een overlaat, ten einde het water, dat langs het dorp *Warnsveld*, ten gevolge der hier boven vermelde, in 1809 gemaakte afleiding, komt aanstroomen, te doen afloopen.

Met omstreeks *veertien* voeten werkte deze overlaat, terwijl de brug, daar tusschen gelegen, weinig had te leiden. Doch op dien tijd (voor omtrent twee jaren namelijk) heeft men goedgevonden, om, zonder te letten op 's lands regten en belangen, deze overlaat in eenen hoogen dijk te veranderen, die nagenoeg *achtien* voeten peil houdt, zoo dat de geheele stroom, van alle zijden bekneld, alleen een uitgang door deze enge brug vindt, en met eene schrikkelijke kracht er doorvliegt. Het is duidelijk, dat dezelve niet lang tegen dat geweld van water bestand zal zijn, en dat, bij de eerst volgende vernieuwing, de vergrooting om dezelfde reden zal gevorderd worden, om welke die nu ten aanzien van de andere hierboven omschrevene brug, schijnt te zullen plaats hebben, — vermits beide, nagenoeg, in hetzelfde geval verkeeren.

Is het niet billijk, dat ook hier wederom de gevolgen op de oorzaken nederkomen, met andere woorden, dat de magt, die deze ophooging heeft bewerkstelligd, ook de kosten voor hare rekening neemt, die uit het vergrooten der brug in het vervolg noodzakelijk moeten voortvloeijen? Het is dus te verwachten, dat het aangehaalde 160 art. der grondwet ook voor dit geval met vrucht zal kunnen aangewend worden.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 5. Augustus 1781 had de slag bij *Doggersbank* plaats, tusschen ZOUTMAN en HYDE PARKER; welke zeeslag ten voordeele der *Nederlanders* uitviel.

Den 5. dito 1587 nam PARMA *Sluis* in *Vlaanderen.*

Den 5. dito 1815 had de ratificatie der vereeniging van *Noorwegen* met *Zweden*, te *Stokholm* plaats.

Den 6. dito 1814 herstelde Zijne Heiligheid Paus PIUS VII. de door GANGANELLI in 1788 vernietigde Orde der Jezuiten.

Den 6. dito 1815 ging BUONAPARTE aan boord van de *Northumberland*, welke hem naar *St. Helena* voerde.

Den 7. dito 1316 werd tot 196. Paus verkoren JOHANNES XXII.

Den 7. dito 1613 viel de slag van KYKDUIN voor, waarin de RUYTER, TROMP en BANKERT zegevierden.

ARNHEM, den 7. Augustus.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den	6 Aug.	1 El 6 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 5 D
Den	7 dito.	1 El 5 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 5 D

Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot de Heer *DIRK HOOGLANDT*, Lid van den Raad dezer Stad, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

ARNHEM, den 31. Julij 1827.

L. W. ABRESCH, Wed. D. HOOGLANDT.

Op den 2. Augustus 1827, overleed, op den Huize *Ulenpas*, bij *Doesborgh*, de jongste Zoon van den Hoogwelgeboren Heer *F. W. BARON VAN DER BORCH* en *W. M. BARONNESSE VAN ROUWENOORT.*

Op den 5. Augustus 1827 is op den huize *Poelwijk*, bij *Zevenaar*, voorspoedig verlost van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe *WILHELMINE HENRIETTE VON WEILER*, *Geboren HAESBAERT.*

AANBESTEDING DER LEVERANCIE VAN PAPIER VOOR DE DIENST DER ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ.

Op Dingsdag, den 18. September aanstaande, te twaalf ure des middags, zal, in het Locaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken te *Brussel*, in het openbaar worden aanbesteed.

DE LEVERANCIE VAN PAPIER *voor de Algemeene Landsdrukkerij benoodigd, over de jaren 1828, 1829 en 1830.*

De Konditien en voorwaarden, waarop deze aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing op de Griffie van het Provinciale Gouvernement van *Gelderland* (alwaar mede een stel Monsters Papieren, uit *zes en veertig* bladen bestaande, ter visie voorhanden is), alsmede op de

Secretarien van Nijmegen, Arnhem, Zutphen, Tiel, Apeldoorn en Rheden.

De Gouverneur der
Provincie Gelderland,
Bij deszelfs absentie,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
J. C. VAN ECK.

† † † De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN GELDERLAND, maakt door deze bekend, dat hare gewone Vergadering zal aanvangen op Dingsdag den 4. September 1827.

Zij, die verlangen geëxamineerd te worden, worden verzocht voor den 28. Augustus zich daartoe aan te melden en de noodige bewijsstukken in te zenden.

Arnhem, den 6. Augustus 1827.

De Commissie voornoemd,
Namens dezelve,
C. B. TILANUS,
Secretaris.

§ § § BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD *HARDERWYK*, als daartoe behoorlijk geauthoriseerd, zijn voornemens op Woensdag den 15. Augustus aanstaande, des voormiddags ten elf ure, ten Raadhuize der Stad, aan de minstaannemende aan te besteden:

Het HERSTELLEN *der* DEFECTEN *aan de* STADS- *of* ZEEMUUR, *welke aanbesteding zal geschieden in twee perceelen, als:*

1. Zijnde alle de Werkzaamheden der DEFECTEN, welke voorkomen van het begin dier Muur, aan het west-einde, tegen over de Plantagie, tot aan de Bruggepoort, en
2. Van gemelde Poort tot aan het einde dier Muur, aan het Havenhoofd.

Zullende de aanwijzing der aan te besteden werkzaamheden geschieden in loco, twee dagen voor den dag der Aanbesteding, en de Bestekken en Conditien ter lezing liggen van den 1sten Augustus 1827 tot den veertienden daaraanvolgende, ten huize van de Wed. *L. GELDERMAN*, in *het Wapen van Zutphen*, te *Harderwijk*, en ter Stads Secretarie van des voormiddags tien tot des namiddags een uur.

Harderwijk, den 30. Julij 1827.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN MEURS.
Ter Ordonnantie,
W. A. DE MEESTER,
Secretaris.

BESTUUR DER DOMEINEN.

AANBESTEDING.

De ONTVANGER DER DOMEINEN, TE *ELST*, is voornemens op Zaturdag den elfden Augustus 1827, des voormiddags om twaalf uren, ten huize van den Kastelein *R. ALBERS*, te *Elst*, in het openbaar aan de minstaannemenden aan te besteden:

1. Het [illegible] DAMMEN, op den Bouwhof [illegible] gelegen, ter lengte van 479 Ellen, aan de Rijnzijde; voorts van den DAM langs den *Ouden Yssel*, ter lengte van 376 Ellen, en eindelijk het LEGGEN van 2129 vierkante Ellen BESLAGWERK van Rijshout. En
2. Het LEVEREN van 25 POSTEN en 26 SCHEIJEN van Meskant bezaagd EIKENHOUT, alsmede het BEWERKEN en ZETTEN derzelve, en eindelijk het OPNEMEN en BERGEN der geheele HEININGEN, langs de *Doornenburgsche Nicolaas Rijswaarden.*

Zullende acht dagen te voren de Konditien van Aanbestedingen voor een ieder ter lezing liggen, bij den Landbouwer *F. NASS*, op gemelden Bouwhof woonachtig, zoo alsmede dagelijks ten Kantore van voormelden Ontvanger; terwijl de aanwijzing zal geschieden door den Domein-Opziener *A. VERHOEVEN*, te *Bijlandschenwaard.*

ZEG HET VOORT.

PRO JUSTITIA.

HOF VAN ASSISES IN DE PROVINCIE *GELDERLAND.*

Bij arrest van gemeld Hof, d. d. 3. Julij 1827, is *JACOB* [illegible] *HAAS*, Koopman van beroep, laatst woonachtig [illegible], verklaard schuldig aan BEDRIEGELIJKE [illegible]BREUK; en dien ten gevolge verklaard EERLOOS, en wijders gecondemneerd tot TUCHTHUISSTRAF voor den [illegible] jaren en in de kosten.

Voor Extract Conform,
De Griffier,
[illegible] ROSSUM.

† † † Men zal op Vrijdag den 31. Augustus [illegible] inzet en Vrijdag den 14. September daaraanvolgende [illegible], telkens des middags ten 12 ure, in het Logement van *D. L. DE RIDDER*, aan de *Grebbe*, tusschen *Wageningen* en *Rheenen*, door het ministerie van den Notaris [illegible], te *Rheenen* residerende, doen veilen en aan de meest- en genoegbiedenden verkoopen:

1. Het BUITENGOED, genaamd *GREBBESTEIN*, staande aan de *Grebbe*, aan den grooten Straatweg, bestaande uit een aanzienlijk, modern gebouwd HEERENHUIS, voorzien van onderscheidene, meest Behangene en Gestucadoorde, KAMERS, PROVISIE- en MEIDENKAMERS en verdere Gemakken, met het daarbij staande KOETSHUIS en STALLING, BADHUIS en TUINMANSWONING, — groote Engelsche TUIN, beplant met exquise VRUCHTBOOMEN, en verdere aangename WANDELINGEN, [illegible] MOESLAND over den weg, voorts aan de [illegible] van de *Grift* eene BOUWMANSSCHUUR, met [illegible] daarbij gelegen MOESLAND.
2. Eene [illegible]ENWEIDE, de *DISTELKAMP* genaamd, groot ruim 3 Bunders, gelegen aan de *Grift*, nabij de *Grebbe.*
3. Het schoon [illegible] voor de jagt bijzonder wel, en nabij den Straatweg aan de *Grebbe* gelegen, LANDGOED *HEMMERSTEIN*, bestaande uit een, mede wel doortimmerd, modern HEERENHUIS, voorzien van tien zoo BOVEN- als BENEDENKAMERS, eene ZAAL, ONDERHUIS, Domestieken KAMERS en verdere Gemakken, — een sedert kort geheel uit den grond nieuw opgebouwd KOETSHUIS, STALLING, TUINMANSWONING en verdere Gebouwen, waaronder een KOEPEL, staande op den Berg, aan den Straatweg, welke een schoon en ruim gezigt oplevert, — groote TUINEN, grootendeels omzet met eene kapitale STEENEN MUUR en beplant met exquise VRUCHTBOOMEN, BOOMGAARD, aangename WANDELINGEN, LANEN, BOSSCHEN en verder HOUTGEWAS, beste WEILANDEN, achter het Heeren Huis gelegen, en tot hetzelve behoorende BOUWLANDEN.
4. Eene BOUW- of PACHTHOEVE, *PAPENKAMP* genaamd, met de daarbij staande, nieuw opgebouwde SCHUUR en drie KOORN- of HOOIBERGEN, met de daarbij gelegene en tot dezelve behoorende BOOMGAARD, BOUW- en WEILANDEN, — zijnde met voorschreven Landgoed te zamen groot ruim 66 Bunders.
5. Drie BLOKKEN THIEND, genaamd de *Heimenbergerthiend*, uit landen onder *Hemmerstein* en *Rheenen* geheven wordende.
6. Twee ZITBANKEN in de Hervormde Kerk te *Rheenen.*

Zullende de Buitenplaatsen kunnen bezigtigd en bewandeld worden, op den 16., 17., 18., 23., 24., 25., 29. en 30. Augustus 1827, telkens van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure, mits voorzien zijnde van een permissie biljet, ter bekoming waarvan men zich ten kantore van Mr. *H. B. VAN DAALEN*, Notaris te *Wageningen*, kan vervoegen, alwaar mede nadere informatien omtrent voormelde perceelen te bekomen, de bewijzen van eigendom te zien en de veilconditien te lezen zijn, — terwijl de veilconditien mede in tijds ter lezing zullen liggen ten kantore van voornoemden Notaris *LIBERT* en in het *Logement* aan de *Grebbe.*

§ § § Daar bij het sluiten der Arnhemsche Spaarbank, op Zaturdag den 4. Augustus 1827, de personen van GRADA WEENINK, C. PHILIPSEN, PETRONELLA JONKHANS, GEERTRUIDA SLUISKES, M. V. ESSEN en SIBILLA KNOOPS, niet verschenen zijn om hunne ingelegde Gelden en Renten, loopende tot den 15. Augustus 1827, te ontvangen, en derzelver woonplaatsen aan Commissarissen der Spaarbank onbekend zijn; wordt hun door dezen weg berigt, dat zij zich nu, tot het bovengemelde einde, bij den Thesaurier *G. V. D. KAA*, wonende in de Turfstraat te *Arnhem*, kunnen vervoegen.

Op last van Commissarissen der
Arnhemsche Spaarbank,
C. J. DE JONG
Secretaris.

§ § § Op Maandag den 13. Augustus dezes jaars 1827, des voormiddags te [illegible] ure, zal, door den HOOGEN DYKSTOEL [illegible] *Nederbetuwe*, bij de Wed. *A. VAN* [illegible] in het [illegible] *Koffijhuis*, te *Tiel*, worden aanbesteed:

Het VERHOOGEN *en* VERZW[illegible] *eenige* DYKVAKKEN, *onder* Ochten, Echteld, Ingen, Maurik en Rijswijk.

Zullende het Bestek en de Conditien ter visie liggen in gemeld Koffijhuis, en bij *S. SHAM*, te *Ochten*; terwijl voorts nadere onderrigting te bekomen zal zijn bij den Heer *D. SLINGERVOET*, te *Ochten*, voor de werken aan den Waalkant, en bij den Heer *J. VAN KEULEN*, te *Rijswijk*, voor de werken aan den Rijnkant.

§ § § Mr. *W. BLOEMERS*, Notaris te *Doesborgh*, zal in het openbaar veilen en 14 dagen daarna finaal verkoopen:

1. Een welgelegen HUIS, No. 50 en ERVE, binnen *Doesborgh*, in de korte Kerkstraat, op den hoek van de Meipoortstraat en Ooipoortstraat, alwaar het beroep van Kasthouder in Zilver en Goud, sinds onheugelijke jaren, met het beste succes is uitgeoefend, en altoos voortgezet wordt. — Dit huis is, wegens deszelfs voordeeligen stand, buitengewoon geschikt voor elk bedrijf, en te aanvaarden 1. November 1827.
2. Een daarnaast en aanstaand HUISJE, No. 51 en ERVE, in de Meipoortstraat; zeer geschikt tot eene afzonderlijke woning, zoo wel als tot een Magazijn of Pakhuis, bij eerstgemeld Huis, No. 50.
3. Een grooten TUIN, voorzien met vele en zeer goede VRUCHTBOOMEN, en met een ruimen en fraaijen KOEPEL, uitkomende aan dezer Stads Wal, aan de Ooipoort, en hebbende een aangenaam uitzigt over de Rivier den *Yssel* en uitgestrekte Weidelanden.

Des verkozen wordende, kan een aanzienlijk [illegible] kooppris, tegen den interest van 5 pCt., [illegible] gevestigd blijven, die in perceelen en in [illegible] teerd worden.

De eerste Veiling zal plaats hebben op [illegible] Augustus, en de Finale Verkoop, op [illegible] den 6. September eerstkomende, beide reizen des [illegible] om 4 ure, ten huize van de Erven [illegible] in het *Heeren Logement* binnen *Doesborgh*.

[illegible] de Conditien zijn [illegible] te bekomen, ten Kantore van hovengenoemden Notaris.

§ § § De EERSTE VEILING van de in deze Courant van den [illegible] Julij ll., No. 90, geannonceerde Verkoop van de Bouwplaats *de groote Pierik*, onder [illegible] en *Eldrik*, zal plaats hebben op Donderdag den 23. Augustus eerstkomende, des namiddags ten 3 ure, [illegible] aldaar niet vermeld staat.

† † † UIT DE HAND TE KOOP, Een MANDEWAGEN op Veeren, zoo goed als nieuw, om voor een en twee Paarden te gebruiken. — Nader te zien en te bevragen bij *J. R. NAEFF*, in *het Heeren Logement*, te *Velp.*

§ † § In het beste gedeelte der Stad *Zutphen*, worden van heden aan ter Verhuring aangeboden: Drie ongemeubileerde BOVENKAMERS, met en benevens een ZOLDER. — Adres bij de Boekverkooper *F. C. OEFFELMAN*, aldaar. — Brieven franko.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.